

יסודות החשבונאות ב

פרק 3 - הפרשות התחייבויות ונכסים תלויים

תוכן העניינים

1. כללי 1

הפרשות התחייבויות ונכסים תלויים

שאלות

(1) הגדר :

- א. התחייבות.
- ב. הפרשה.
- ג. התחייבות תלויה.
- ד. נכס תלוי.

(2) ענה :

- א. באילו תנאים נדרש להכיר בהפרשה בספרים?
- ב. הרחב לגבי מאפייני כל תנאי.

(3) ענה :

כיצד יש למדוד הפרשה בספרים?

(4) ענה בקצרה :

האם הפרשה לפי תקן חשבונאות בינלאומי מספר 37 היא זהה במאפייניה להפרשות אחרות בספרים כדוגמת הפרשה לחובות מסופקים או הפרשה לירידת ערך?

(5) חברת "הירקן המוצלח" הופתעה לקבל כתב תביעה : לקוח שרכש מלפפון חש ברע והובהל לבית חולים עם חשש להרעלת מזון. לפי טענת התביעה, המלפפון היה הגורם להרעלה.

- נכון לתאריך המאזן 12/2000 היועצים המשפטיים של הישות מבטלים על הסף אפשרות לתשלום פיצויים.
- נכון לתאריך המאזן 12/2001, בעקבות תחקיר טלוויזיוני לא מחמיא על חברת "הירקן המוצלח", היועצים המשפטיים צופים כי הישות תידרש לשלם 20 שקל לסילוק התביעה.

נדרש :

לפי הוראות תקן חשבונאות בינלאומי מספר 37 :

- א. האם על החברה לבצע הפרשה בגין התביעה בדוחות הכספיים לשנת 2000?
- ב. האם על החברה לבצע הפרשה בגין התביעה בדוחות הכספיים לשנת 2001?

6) לפי הוראות משרד התחבורה, נהגי מוניות נדרשים להחליף את מוט ההילוכים מידי 10 שנים כתנאי להמשך קבלת זיכיון להפעלת מוניות. דני, נהג מונית עם ותק ומוניטין ידוע, מתלבט האם לכלול הפרשה בגין הוראות משרד התחבורה בספרים לשנת הכספים '96.

נדרש :

לפי הוראות תקן חשבונאות בינלאומי מספר 37 :
האם על דני לבצע הפרשה בספריו בגין הוראת משרד התחבורה?

7) רמי, משורר נודע בקרב העשירון העליון, נוהג להשתתף בכנסי שירה על מנת להישאר מעודכן בחידושים בעולם השירים. ההרשמה לכנסים עולה 10 שקלים.

נדרש :

לפי הוראות תקן חשבונאות בינלאומי מספר 37 :
א. רמי טרם שילם את הכסף עבור הכנס השנתי.
האם עליו להכיר בהפרשה בגין עלות הכנס?
ב. רמי שלח מכתב למארגן הכנס, חבר ותיק, בו הוא אישר את הגעתו.
האם על דני יכיר בהפרשה?

8) חברת "הוטי", חברת כבלים אשר ידועה בזכות תודעת השירות המצויינת שלה, נתבעה לאחרונה על ידי לקוח שלא הצליח להתנתק ממנה. היועצים המשפטיים של החברה נדרשו להעריך את סיכויי התביעה.
להלן סיכויי התביעה כפי שהוכרו על ידי היועצים המשפטיים :

הסתברות	צפי לתשלום
30%	100
40%	150
30%	200

נדרש :

לפי הוראות תקן חשבונאות בינלאומי מספר 37 :
א. האם על חברת "הוטי" להכיר בהפרשה בגין התביעה?
ב. הנח כי התשובה לסעיף א' בשאלה חיובית.
מהו סכום הפרשה בו תכיר חברת "הוטי"?

- 9) חברת הפירמידה עוסקת במספר ענפי פעילות שונים :
ספורט, אומנות וייעוץ עסקי.
לאחרונה החליטה החברה על סגירת ענף פעילותה בתחום הייעוץ העסקי.
החברה צופה כי עלות סגירת הענף תסתכם בכ-100 שקלים.
- נדרש :
לפי הוראות תקן חשבונאות בינלאומי מספר 37 :
א. האם על חברת הפירמידה להכיר בהפרשה בגין סגירת ענף פעילותה?
ב. במידה והתשובה לסעיף א' חיובית ויש צורך לכלול בספרי הישות
הפרשה בגין שינוי מבני. אילו סוגי עלויות ניתן לכלול במסגרת הפרשה
לשינוי מבני?
- 10) איציק ואיצקו חברים טובים עוד מהיסודי. לאחרונה איצקו שמע כי מי שקונה
דירה בתל אביב מוכר אותה ברווח גבוה כעבור שבוע ימים בלבד. איציקו רכש
דירה באמצעות הלוואה מהבנק. איציקו הסכים לחתום כערב בעבור איצקו.
- נדרש :
לפי הוראות תקן חשבונאות בינלאומי מספר 37 :
האם על חברת איצקו להכיר בהפרשה בגין מתן ערבות לאיציקו?
- 11) בעקבות רפורמה בשוק הסלולאר, חברה "זול לדבר ביוקר" צופה הפסדים
תפעוליים בשנים הבאות. האם על חברת "זול לדבר ביוקר" לבצע הפרשה בגין
הפסדים תפעוליים עתידיים?
- נדרש :
לפי הוראות תקן חשבונאות בינלאומי מספר 37 :
האם על חברת "זול לדבר ביוקר" להכיר בהפרשה בגין הפסדים תפעוליים עתידיים?
- 12) דני, סמנכ"ל הכספים של חברה ציבורית מוכרת, החל לצאת עם בחורה
חיפאית המוצאת חן בעיניו. כיום משרדי החברה בה הוא עובד ממוקמים בתל
אביב. דני מאס בנסיעות ברכבת ושכנע את מנכ"ל החברה להעביר את משרדי
החברה מתל אביב לחיפה. חוזה השכירות הנוכחי בתל אביב אינו ניתן לביטול
או להשכרת משנה.
- נדרש :
לפי הוראות תקן חשבונאות בינלאומי מספר 37 :
האם על החברה להכיר בהפרשה בגין חוזה המשרדים בתל אביב? כיצד מכונה
חוזה מסוג זה?

13 חברת "אלי ובניו" נותנת אחריות במועד המכירה למוצריה, בגין ליקויים שהתגלו בתוך שלוש שנים ממועד המכירה. לפי ניסיון העבר יותר סביר מאשר לא סביר שתהיינה תביעות לפיצויים.

נדרש :

לפי הוראות תקן חשבונאות בינלאומי מספר 37 :
האם על החברה להכיר בהפרשה בגין מתן אחריות למוצריה?

14 חברה "לתבוע זה קל" נוהגת לתבוע חברות ציבוריות בגין עוולות שהן עושות לציבור. לאחרונה, החברה תבעה חברת סלולאר בגין רמאות בהצגת מחיריה לצרכנים. החברה מעריכה סיכוייה לזכות בתביעה מצויינים ("יותר סביר לזכות מאשר לא").

נדרש :

לפי הוראות תקן חשבונאות בינלאומי מספר 37 :
מה ההשלכה החשבונאית של התביעה בספרי חברת "לתבוע זה קל"?

15 להלן 3 היגדים בנושא התחייבות תלויה :

- I. להתחייבות תלויה ניתן גילוי, אלא אם כן האפשרות לתזרים שלילי של משאבים המגלמים הטבות כלכליות קלושה.
- II. כאשר ישות אחראית ביחד ולחוד למחויבות, חלק המחויבות החזוי להיות מסולק על ידי צדדים אחרים מטופל כהתחייבות תלויה.
- III. אם הצורך בתזרים שלילי של הטבות כלכליות עתידיות בגין פריט, שקודם לכן טופל כהתחייבות תלויה, הפך לצפוי, הפרשה תוכר בדוחות הכספיים בדרך של הצגה מחדש.

איזה/אילו מההיגדים לעיל נכון/ים בהתאם להנחיות תקן חשבונאות בינלאומי מספר 37 בדבר הפרשות, התחייבויות תלויות ונכסים תלויים?

- א. רק היגד I.
- ב. רק היגד II.
- ג. רק היגדים I ו-II.
- ד. רק היגד III.
- ה. רק היגדים I ו-III.

16 חברת "הנביאים", חברה שמציעה שירותי ראיית העתיד, חזתה כי דנה תתחתן עד גיל 30. דנה, שחוגגת השבוע יומולדת 31, החליטה לתבוע את החברה בגין עוגמת הנפש שנגרמה לה. חברת הנביאים סבורה כי דנה תזכה בתביעה, וקבעה את סכום התשלום הצפוי על סך של 110 שקל. החברה צופה כי דנה תזכה לקבל את הכסף בעוד שנה. שיעור ריבית להיוון – 10%.

נדרש:

לפי הוראות תקן חשבונאות בינלאומי מספר 37: כיצד תקבל התביעה ביטוי בספרי חברת הנביאים ביום הגשת התביעה וביום יישוב התביעה (יום התשלום)?

17 להלן שלושה משפטים בנושא הפרשות, התחייבויות תלויות ונכסים תלויים:

- I. ישות תכיר בנכס תלוי כאשר צפוי תזרים חיובי של הטבות כלכליות.
- II. כאשר ההשפעה של ערך הזמן של כסף היא מהותית, סכום ההפרשה צריך להיות הערך הנוכחי של היציאות החזויות שיידרשו לסילוק המחויבות.
- III. ישות תכיר בהפרשות בגין הפסדים תפעוליים עתידיים.

איזה/אילו מהמשפטים לעיל נכון/ים בהתאם להנחיות תקן חשבונאות בינלאומי מספר 37 בדבר הפרשות, התחייבויות תלויות ונכסים תלויים?

א. רק משפטים II ו-III.

ב. כל המשפטים שגויים.

ג. רק משפטים.

ד. רק משפט III.

ה. רק משפט II.

18 חברת "גז לכלי" בע"מ (להלן - החברה) מצאה שדה גז בים מול חופי ישראל. במהלך בירורים להשגת הסכם הרישוי לניצול מצבור הגז, הובהר לחברה ע"י הרשויות, כי היא תחויב לפרק את דוברת הקידוח בתום ההפקה ולשקם את סביבת הקידוח. החברה אמדה את "מקור" העלויות כדלהלן: 80 אחוזים מהעלויות שיווצרו לחברה קשורות לפירוק הדוברת ושיקום הנזק שייגרם לסביבה מהקמתה ו-20 אחוזים מהעלויות שיווצרו לחברה מקורן במהלך הפקת הגז. נכון לתאריך המאזן הוקמה הדוברת אך טרם הופק גז.

איזה מהמשפטים הבאים נכון בהתאם להנחיות תקן חשבונאות בינלאומי מספר 37 בדבר הפרשות, התחייבויות תלויות ונכסים תלויים?

- א. החברה לא תוכל ליצור הפרשה בתאריך המאזן, שכן אין לחברה מחויבות משפטית לשיקום הסביבה לאחר הקידוח, היות והיא טרם הפיקה גז ולכן אין ליצור הפרשה על העלויות הצפויות.
- ב. החברה צריכה ליצור הפרשה בספריה לפי האומדן הטוב ביותר שלה, המהווה 80 אחוזים מהעלויות שיווצרו בסיום שאיבת הגז והקשורות לפירוק הדוברת ושיקום הנזק שנגרם מהקמתה.

- ג. יש ליצור הפרשה על כל העליות הצפויות (הן בגין פירוק הדוברה ושיקום הנזק הסביבתי והן בגין הפקת הגז), שכן ישנה ודאות גבוהה מאוד לכך שתהיה יציאת משאבים כלכליים מהחברה.
- ד. אין ליצור הפרשה בתאריך המאזן, אלא רק לאחר תהליך הקידוח והפקת הגז - במקרה זה על החברה לתת גילוי להתחייבות תלויה.
- ה. כל המשפטים האחרים שגויים.

19 להלן שלושה משפטים בנושא הפרשות, התחייבויות תלויות ונכסים תלויים:

- I. אם לישות חוזה מכביד, המחויבות הקיימת עפ"י החוזה תוכר ותימדד רק עם סילוקה בפועל.
- II. בעת מדידת הפרשה, הישות תביא בחשבון רווחים מהמימוש הצפוי של נכסים הקשורים באופן הדוק לאירוע שהביא ליצירת הפרשה.
- III. אין להכיר בהפרשות בגין הפסדים תפעוליים עתידיים.

איזה/אילו מהמשפטים לעיל נכון/ים בהתאם להנחיות תקן חשבונאות בינלאומי מספר 37 בדבר הפרשות, התחייבויות תלויות ונכסים תלויים?

- א. רק משפטים II ו-III.
- ב. רק משפט II.
- ג. כל המשפטים לא נכונים.
- ד. רק משפטים I ו-III.
- ה. רק משפט III.